

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Datum 2025-12-05
SMHI Dnr 2025/2354/5.4.1
Er referens KN2025/01872

kn.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Remiss av promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

SMHI har tagit del av den rubricerade promemorian och lämnar följande synpunkter.

Promemorian är mycket kortfattad och konsekvensanalysen blir därmed begränsad. Det saknas en beskrivning av att etablering av kärntekniska anläggningar på nya platser i regel förutsätter tillkommande infrastruktur såsom vägar, transformatorstationer, anslutande kraftledningar, kylvattenanläggningar, vattenverksamheter och hamnar. Dessa omfattas av separata tillståndsprövningar enligt 4, 6, 9 och 11 kap. miljöbalken och omfattas inte av de undantag som föreslås för kärnteknisk verksamhet. Det är därför oklart exempelvis i vilken utsträckning den sjötransportlogistik som promemorian lyfter fram kan tillämpas inom de områden som omnämns i 4 kap. miljöbalken.

Långvarigt skydd av känsliga områden

Hushållningsbestämmelserna i 3–4 kap. miljöbalken, som infördes i naturresurslagen (1987:12), har i allt väsentligt varit oförändrade sedan dess. De syftar till att långsiktigt skydda områden med betydande natur-, kultur- och friluftsvärden. Enligt 3 kap. 6 § miljöbalken ska mark- och vattenområden av sådan betydelse skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Att ta bort förbuden i miljöbalken 4 kap. 3–4 §§ mot anläggningar för kärnteknisk verksamhet innebär en

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

mycket ingripande förändring, utan att en samlad analys av påverkan på dessa områden redovisats i promemorian. Detta kan leda till en ökad exploateringsgrad i kust- och skärgårdsområden, där den samlade påverkan riskerar att bli oönskat stor.

EU:s lagstiftning

SMHI bedömer att förslaget även behöver analyseras i relation till naturrestaureringsförordningen, vars syfte är att vända den nedåtgående trenden i biologisk mångfald och stärka ekosystemens funktionalitet. Fysisk mark- och vattenpåverkan i de områden som nu kan komma att öppnas för prövning kan påverka ekosystemtjänster av betydelse för miljö-, klimat- och samhällsberedskap.

Kumulativa effekter

Habitatsförlust och fysisk påverkan bör bedömas i ljuset av kumulativa effekter. Detta gäller både i ett lokalt perspektiv, där flera verksamheter kan samverka, och i ett bredare perspektiv där fysiska förändringar samverkar med klimatförändring, försurning, övergödning, föroreningar och introduktion av invasiva arter. Det finns fortsatt betydande kunskapsluckor kring kopplingar mellan förändringar i den fysiska och kemiska miljön, ekologiska processer och mänsklig påverkan. Mot denna bakgrund bör försiktighetsprincipen tillämpas vid prövning av kärntekniska anläggningar och tillhörande infrastruktur.

Påverkan på ytvattentemperaturen

Etablering av kärntekniska anläggningar vid kusten medför utsläpp av kylvatten med förhöjd temperatur. Temperaturförändringar i kustnära vatten kan påverka marina organismer och ge upphov till förändringar i lokala ekologiska processer. I Östersjön, där marina värmeböljor förekommer regelbundet, utgör ytterligare termisk påverkan en kumulativ belastning. Temperaturhöjningar kan även gynna spridning och etablering av invasiva arter, särskilt om flera anläggningar etableras inom geografiskt begränsade områden.

Yttre händelser och klimatrelaterade risker

SMHI vill även framhålla behovet av att beakta yttre händelser i linje med Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter, det är oklart om sådana finns för SMR. SMHI menar att tillståndsprövningen bör säkerställa att dimensionering, lokalisering och riskanalyser grundas på uppdaterade klimatdata och scenarier för temperatur, nederbörd, extremhändelser och havsnivå. Analysen bör även omfatta kombinerade händelser, såsom samtidig stormflod och extrem nederbörd.

Sammanfattande bedömning

SMHI anser att promemorian behöver kompletteras med en mer heltäckande beskrivning av klimatrelaterade, hydrologiska och oceanografiska förutsättningar i de områden som omfattas av förslaget, samt med en analys av kumulativa effekter av ytterligare fysisk påverkan i dessa områden. Vidare bör det tydliggöras om tillhörande infrastruktur omfattas av de föreslagna undantagen i promemorian eller inte.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgsgeskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Ställföreträdande generaldirektör Bodil Aarhus Andrae har beslutat i ärendet efter föredragning av Jörgen Öberg och Jörgen Jones. I beredningen har även Ylva Ericson deltagit. Avdelningschef Magnus Rödin har deltagit vid den slutliga handläggningen.

För SMHI

Bodil Aarhus Andrae
Ställföreträdande generaldirektör

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda